

فلسفه برای نوآموزان

کتاب دوم: پرسش درباره
واقعیت و معرفت

شارون ام. کای، پُل تامسون

تصویرگر: جان کامپتون

ترجمه حوریه هوشیدری فراهانی

نشر آفرینگان: ۲۱۲

ریاضی و فلسفه (استعاره)

فهرست

بازتاب و تکرار: ریاضی و فلسفه

ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۷. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۹. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۱۳. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

بخش اول: خود

۱۹. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۳۱. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۴۳. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۵۳. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

بخش دوم: معرفت

۶۷. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۷۷. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۸۷. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۹۷. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

بخش سوم: جهان

۱۱۱. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۱۲۳. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۱۳۳. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۱۴۳. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

بخش چهارم: خدا

۱۵۵. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۱۶۵. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۱۷۷. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۱۸۷. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۱۸۹. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۱۹۹. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۲۱۱. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

۲۱۵. ریاضی و فلسفه: ریاضی و فلسفه

پیشگفتار

راهنمای آموزگاران

مقدمه

۱. من چه کسی هستم؟

۲. آیا من همان شخصی ام که قبلاً بوده ام؟

۳. آیا من مختارم؟

۴. چگونه باید زندگی کنم؟

۵. آیا معرفت برترین فضیلت است؟

۶. آیا کامپیوترها می توانند بیندیشند؟

۷. دیگری بودن چگونه است؟

۸. اگر فردا نیاید، چه خواهد شد؟

۹. آیا جهان اطراف ما واقعی است؟

۱۰. آیا جهان آغازی دارد؟

۱۱. جهان منتهای است یا نامتناهی؟

۱۲. تفاوت میان علم حقیقی و شبه علم چیست؟

۱۳. آیا جهان طبیعت به صورت اتفاقی پدید آمده است؟

۱۴. آیا ایمان داشتن عقلانی است؟

۱۵. معنای زندگی چیست؟

پیوست اول: برگه گزارش گفتگو

پیوست دوم: مهارت های منطقی

پیوست سوم: پاسخننامه

واژهنامه

دریافته نویسندگان

مقدمه

این کتاب را می توان به دو بخش تقسیم کرد. بخش اول به بررسی مفاهیم و روش های تفکر و بخش دوم به بررسی روش های یادگیری و روش های تدریس می پردازد.

در این کتاب سعی شده است تا با استفاده از روش های نوین آموزشی و روش های تفکر، به شما کمک کند تا در یادگیری و تدریس موفق تر باشید.

آیا تاکنون به پرسش های غریب و مرموز اندیشیده اید؟ مثلاً پیش آمده است که از کامپیوترتان عصبانی شوید؟ آیا فکر کرده اید که اگر دیوانه شوید، چه خواهد شد؟ آیا فکر کرده اید چه می شود اگر ماشینی بسازیم که محبت کند؟ آیا فکر کرده اید چه می شود اگر ماشینی بسازیم که توانایی فکر کردن داشته باشد؟ فکر می کنید «اندیشیدن» چیست؟

آیا از خود پرسیده اید که جهان آغازی دارد؟ اگر پاسختان مثبت است، فکر می کنید قبل از پیدایش جهان چه خبر بوده است؟ آیا فکر می کنید برای هدفی یا سرنوشت خاصی به این جهان آمده اید؟ اگر چنین است، چگونه این هدف را کشف می کنید؟ آیا اگر بپذیریم که سرنوشت معینی داریم به این معناست که اختیار نداریم؟

این پرسش ها عمیق و دقیق اند و نمی توان در اینترنت و دایرةالمعارف پاسخ مشخصی برای آن ها یافت. شاید هیچ گاه به پرسش هایی از این دست فکر نکرده باشید. اما اگر فکر کرده اید، شما تنها کسی نیستید که به این چیزها فکر کرده است. این مسائل غریب و مرموز نیستند، بلکه مسائل فلسفی اند؛ درست همان موضوعی که این کتاب به آن می پردازد.

این کتاب جلد دوم مجموعه فلسفه برای نوآموزان است. جلد نخست به موضوعاتی مانند ارزش ها، زیبایی و فلسفه سیاسی می پردازد. البته آن کتاب مقدمه و پیش نیاز مطالعه این کتاب نیست و می توان آن را به تنهایی خواند (هرچند امیدواریم که جلد اول را خوانده باشید). در این جلد به

مباحث فلسفی در حوزه معرفت‌شناسی و مابعدالطبیعه (متافیزیک) می‌پردازیم.

متافیزیک و معرفت‌شناسی کلمات غریبی هستند، اما مباحث جذابی دارند. در ترکیب متافیزیک، واژه «فیزیک» به معنای علم است و پیشوند «متا» به معنای بعد و فراتر است. بنابراین، متافیزیک به معنای مطالعه چیزی است که فراتر از علم است. مثلاً، هیچ دانشمندی درباره این‌که آیا روح و خدا واقعاً وجود دارند یا نه، دلیل و مدرکی ندارد، اما این‌ها پرسش‌هایی معنا دارند و وقتی درباره مسائل این‌چنینی بحث می‌کنیم، درگیر متافیزیک شده‌ایم.

کلمه معرفت‌شناسی به معنای «شناخت معرفت» است و ما هنگام مطالعه معرفت‌شناسی بررسی می‌کنیم که به چه چیزی معرفت داریم و چگونه به آن معرفت می‌رسیم. بعضی از فیلسوف‌ها دلیل می‌آورند که ما به هیچ شناخت یقینی نمی‌توانیم برسیم. بعضی دیگر استدلال می‌کنند که معرفت یقینی محدود به علوم تجربی است. دیگرانی هم فکر می‌کنند که می‌توانیم به معرفت مابعدالطبیعی دست پیدا کنیم. ما به دیدگاه‌های نمایندگان هرکدام از این مکاتب فکری می‌پردازیم.

در این کتاب همچنین به مسائل دیگری خواهیم پرداخت، مانند فکر کردن کامپیوترها، اختیار داشتن انسان و دانش فطری و این‌که آیا می‌شود به چیزهایی معتقد بود که نمی‌توان اثباتشان کرد و البته به «معنای زندگی».

پرسش‌هایی از این دست هم مفرح و هم سودمندند. مفرح‌اند زیرا بیشتر ما درباره چنین مسائلی نظرهایی داریم که با بحث‌های فلسفی اصلاح و پالایش می‌شود. مباحثه فلسفی چیز بدی نیست، بلکه وسیله‌ای است برای پالودن باورهایمان. به همین سبب است که این پرسش‌ها سودمندند. به این فکر کنید که چه تعداد آرای فکری وجود دارد. حالا فکر کنید درباره احتمال این‌که بهترین نظریه از آن شماست. احتمالش بسیار کم است. اگر باورهای خود و متفکران حوزه فلسفه را در معرض نقد

موشکافانه واقعی قرار دهید، می‌توانید احتمال رسیدن به باورهای درست را بالا ببرید. همیشه مباحث و آرای زیادی وجود دارد تا به شما کمک کند ذهنتان را اصلاح و پالایش کنید.

آشنا و رویاروی شدن با دیدگاه‌های نو لذت‌بخش است، گرچه شاید این مواجهه در ابتدا عجیب به نظر برسد. هر فصل این کتاب را با فعالیتی آغاز می‌کنیم که باعث آشنایی شما با موضوع آن فصل می‌شود، که شامل خواندن گفتگویی بین دو دانش‌آموز خیالی دوره دبیرستان و سپس پاسخ دادن به چند پرسش درباره آن گفتگوست. بهتر است که گفتگو را با دوستان و با صدای بلند بخوانید و هرکدامتان نقش یکی از دو شخصیت مکالمه را بازی کنید. سعی کنید خودتان را در چارچوب ذهنی آن شخصیت قرار دهید و ببینید داشتن دیدگاه آن شخصیت چگونه ممکن است. شاید آن دیدگاه را بپذیرید، شاید هم نپذیرید. البته، اگر آن نظریه را به عنوان نظریه خودتان پذیرفتید، بیان دلایل پذیرش آن نظریه برایتان راحت‌تر خواهد بود. ما از شما می‌خواهیم خودتان شروع کنید و درباره یکی از موضوع‌های مورد بحث گفتگویی بنویسید.

در میانه هر فصل تمرین دیگری با نام «آزمون خیالی» می‌بینید. آزمون خیالی طرحی است خیالی و برای این طراحی شده است که درستی یک ادعای چالش‌انگیز را بیازمایید. مثلاً، فرض کنید کسی ادعا کند که دین برای جامعه ضروری است. ما می‌توانیم این ادعا را با تصور کردن جامعه‌ای بدون دین بیازماییم. اگر بتوانیم این مفهوم را تصور کنیم، ادعای اصلی نادرست خواهد بود. اما اگر نتوانیم جامعه بدون دین را تصور کنیم، ادعای اصلی یک امکان معقول است. در پایان هر فصل از شما می‌خواهیم یک آزمون خیالی برای آزمودن ادعای اصلی در هر فصل بنویسید و به این ترتیب، شما هم وارد میدان می‌شوید.

مشخصات هر کتابی که در متن به آن اشاره شده، در منابع پایان فصل آورده شده است. همچنین فهرستی از برخی کتاب‌های مرتبط با موضوع

بخش اول

خود